

HEDEN
TER ADVISERING
Aan

de minister
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie
Bestuursondersteuning &
Advies

Inlichtingen

T 070-
F 070-
@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum
14 januari 2021

Notitienummer

Auteur

Van
BOA

Kopie aan

notitie

Kabinetsreactie 'Ongekend Onrecht'

Aanleiding

Op 15 januari spreekt de MR over de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag. De MR wordt gevraagd om in te stemmen met verzending van de volgende stukken aan beide Kamers:

- De kabinetsreactie
- Bijlage 1a: Het besluit forfaitair bedrag en verruiming compensatieregeling
- Bijlage 1b: Toelichting bij het besluit onder 1a
- Bijlage 2: Incidentele Suppletoire Begroting IX – Herstel toeslagen
- Bijlage 3: Overzicht specifieke maatregelen Belastingdienst en Toeslagen
- Bijlage 4: Budgettaire tabel (niet meegezonden, wordt uitgedeeld)

Advies en toelichting per punt

Kabinetsreactie

In de kabinetsreactie staan nog op drie onderwerpen beslispunten opgenomen:

1. Instelling Staatscommissie Discriminatie en Racisme

Advies

U kunt hiermee instemmen.

Toelichting

De minister van BZK had eerder aangekondigd de instelling van een dergelijke commissie te verkennen. Hiermee wordt deze besluitvorming versneld.

2. Informatievoorziening

Gevraagd besluit

De MR wordt gevraagd om in te stemmen met de volgende voorstellen t.a.v. informatievoorziening en actieve openbaarmaking:

1. De notulen van de MC Aanpak Fraude en de MR die aan de POK zijn verstrekt, te publiceren samen met het archief van de POK;
2. In te stemmen met een tekstvoorstel van BZK waarin volgende voorstellen worden gedaan (gele passage):
 - a. Vanaf 1 juni 2021 het kabinet met het meesturen van de achterliggende beslisnotities bij nieuwe wetsvoorstellen, brieven of nota's aan het parlement.

- b. Het niet langer hanteren van de grond 'persoonlijke beleidsopvattingen' als invulling van de weigeringsgrond 'belang van de staat'. De andere gronden die vallen onder het belang van de staat zullen, indien aan de orde, gehanteerd blijven.
- c. Publicatie van adviezen van de Landsadvocaat, voor zover die niet zien op procedures, maar het karakter hebben van algemene juridische beleidsadviezen.

De MR wordt daarnaast gevraagd om zich uit te spreken over:

- 3. Een voorstel waarbij de Raad van State of een Commissie van de TK een arbitrage rol krijgt wanneer de regering zich beroept op het belang van de staat bij het niet-verstrekken van stukken (turquoise passage).

Advies per punt

1. Ten aanzien van MR stukken is van belang dat de eenheid van het regeringsbeleid in gevaar komt als bewindspersonen niet in vrijheid kunnen reageren binnen de MR of in de onderraden. **Daarom adviseren wij u om publicatie van de notulen van de MR en MCAF inzake de kinderopvangtoeslag politiek te wegen.**
2. **U kunt bij het tekstvoorstel van BZK de volgende aandachtspunten meegeven:**
 - a. Met het voorstel wordt de toezegging gedaan om voortaan bij elk stuk (wetsvoorstel, brief of nota) dat aan het parlement wordt gestuurd, de **onderliggende memo's en notities** die de bewindspersonen hebben gebruikt voor de besluitvorming, actief openbaar maken. Deze koerswijziging zal gevolgen hebben voor de wijze van informatievoorziening. Dit zal de nodige capaciteit vergen van alle departementen. Hoewel deze toezegging pas geldt vanaf 1 juni moet worden aangenomen dat de Kamer vanaf het moment versturen kabinetsreactie, deze toezegging in de praktijk zal afdwingen. De informatiehuishouding is daar op dit moment niet op ingericht. **U kunt benadrukken dat voldoen aan de toezegging om adviezen mee te sturen met Kamerbrieven, vergt dat alle voorbereidingen voortvarend worden opgepakt, om dit proces zo spoedig mogelijk op te zetten.**
 - b. Het voorstel bevat een vergaande beweging op gebied van **persoonlijke beleidsopvattingen**. Eerder is aan u ter overweging gegeven dat het volledig vrijgeven van persoonlijke beleidsopvattingen een negatief effect zal hebben op de interne discussie binnen de Rijksoverheid en de ruimte voor tegenspraak. In de tekst van afgelopen dinsdag kondigde het kabinet aan hierover de dialoog met de Kamer aan te willen gaan; In de huidige tekst wordt echter aangegeven dat persoonlijke beleidsopvattingen sowieso worden verstrekt. **U wordt geadviseerd dit politiek te wegen.**
 - c. Adviezen van de **Landsadvocaat**: Het gaat hier om adviezen van een advocaat aan zijn cliënt, die behoren tot de vertrouwelijke relatie tussen advocaat en cliënt. Die vertrouwelijke relatie is van fundamenteel belang voor onze rechtsstaat, ook als de overheid cliënt is. Elke partij moet zich volledig en in vertrouwen kunnen laten adviseren door zijn advocaat, om zijn of haar rechtspositie te kunnen bepalen. Als dit anders zou zijn, dan zou het de Landsadvocaat onmogelijk gemaakt worden om goed als de advocaat van de Staat te functioneren. Hij kan dan niet in vrijheid adviseren over de procespositie van zijn cliënt. Het risico bestaat dat de LA zich terughoudender zal opstellen in de advisering en dat de kwaliteit ervan dus zal afnemen indien de mogelijkheid bestaat dat zijn advies openbaar wordt. De gevolgen om dergelijke adviezen nu wel te verstrekken zijn daarmee groter dan louter interne adviezen en de kans is reëel dat een aanpassing van dit beleid op enig moment de

procespositie van de Staat schade toe brengt. Dit punt vraagt politieke weging, maar Financiën acht publicatie van LA-adviezen gezien bovenstaande argumenten onwenselijk. Indien de ministerraad hiertoe besluit, dan vraagt dit een zeer zorgvuldige uitwerking vanuit JenV. Het in de tekst geschetste onderscheid tussen algemene juridische adviezen en adviezen die op zaken betrekking hebben, is in de praktijk minder scherp. Dit vraagt een goede afbakening.

3. De tekst bevat ten slotte een voorstel over hoe omgegaan moet worden met verschillen van inzicht tussen kabinet en Kamer over de weigeringsgrond 'belang van de staat'. Hierbij zijn twee varianten uitgewerkt:

- Variant 1: De Kamer kan uit haar midden een commissie aanwijzen om over zo'n geschil te adviseren. Deze suggestie is eerder gedaan door de Raad van State.
- Variant 2: Het kabinet stelt voor om de Raad van State een arbitrerende rol te laten vervullen bij zulke geschillen.

Wij adviseren om beide varianten niet op te nemen in de brief; De Kamer moet beoordelen of het kabinet de Kamer juist geïnformeerd heeft. Het is niet aan het kabinet om hiervoor een commissie van de Kamer of een andere partij dan de Kamer aan te wijzen. Indien de MR desondanks wenst om een dergelijk voorstel op te nemen, dan adviseren wij u om hier voor variant 1 (Kamercommissie) te kiezen. Uitsluitend het parlement komt in het parlementair stelsel het oordeel toe over de vraag of het kabinet de Kamer juist heeft geïnformeerd, waarna eventueel de vertrouwensvraag aan de orde kan komen. De vraag of bij deze kerntaak van het parlement aan een instantie een adviserende rol zou moeten toekomen, is niet aan het kabinet.

3. Budgettaire

Advies

U kunt de budgettaire tabel uitdelen en toelichten (zie hieronder).

Toelichting

- Er is overeenstemming tussen en FIN I en BZK over de opgenomen reeksen.
- De afspraken tussen SZW en FIN zijn op dit moment nog niet rond.
- De compensatie voor ouders en kinderen wordt, vooruitlopend op budgettaire besluitvorming, generaal verwerkt in de ISB welke gelijktijdig met de kabinetsreactie naar de Kamer wordt gestuurd.
- Maatregelen informatiehuishouding en dienstverlening worden, vooruitlopend op het dekkingsvraagstuk, op de aanvullende post geboekt, in afwachting van de concrete en doelmatige bestedingsplannen ter uitwerking van de in dit akkoord aangekondigde beleidsvoornemens. Bestedingsplannen moeten zijn voorzien van uitvoeringstoetsen en middelen uit de enveloppen Informatiehuishouding van een CIO-Rijk oordeel (afgesproken met BZK).

Toelichting: overige bijlagen

Bijlage 1a en 1b: Besluit forfaitair bedrag en verruiming compensatieregeling

Met dit besluit worden de maatregelen uit de brief van 22 december 2020 uitgewerkt: de €30.000-regeling en de verruiming van de compensatieregeling.

Bijlage 2: Incidentele Suppletoire Begroting IX – Herstel toeslagen

Deze ISB verwerkt de budgettaire gevolgen van het besluit onder 1) in de begroting van Financiën. Hierover is overeenstemming bereikt tussen HDPEZ FIN en de IRF. NB: De ISB wordt apart aan de Kamer aangeboden door u (min).

Bijlage 3: Overzicht specifieke maatregelen BD en TSL

Dit betreft een feitelijk overzicht van maatregelen uit de kabinetsreactie, waarbij wordt toegelicht hoe deze maatregelen zich verhouden tot reeds genomen maatregelen, zoals de maatregelen uit de zomerbrief.